

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2023
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2020-2021

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	FARMAKOLOGIA
Kod przedmiotu*	Poł/I/A-FR
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych UR Instytut Nauk o Zdrowiu
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Ratownictwa Medycznego
Kierunek studiów	Położnictwo
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I Rok, I Semestr
Rodzaj przedmiotu	Nauki podstawowe
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. n. med. Jan Rutowski, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. n. med. Jan Rutowski, prof. UR dr n. med. Dominika Podgórska dr n. prawn. Anna Jacek

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
I	30	30	-	-	-	-	-	20 Sam.	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

znajomość podstawowych zagadnień z zakresu szkoły średniej obejmujących wiedzę z przedmiotu biologia oraz chemia i fizyka
----

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	A. WIEDZA. Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej : - mechanizmów działania leków oraz zasad skutecznej i zarazem bezpiecznej farmakoterapii w chorobach poszczególnych układów i narządów; - znajomości regulacji prawnych w zakresie kontynuacji zlecenia leków oraz środków spożywczych przeznaczenia żywieniowego; - skuteczności i bezpieczeństwa kontynuacji terapii produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
C2	B. UMIEJĘTNOŚCI. Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do : - postępowania w trakcie stosowania farmakoterapii; - przestrzegania zasad podczas stosowania leków, w szczególności leków stosowanych w ginekologii i w położnictwie; - przestrzegania zasad podczas stosowania leków, w szczególności leków stosowanych w ginekologii i w położnictwie; - wypisywania recept na leki z uwzględnieniem dawki, postaci leku i drogi podania do poszczególnych zleceń lekarskich i sytuacji klinicznych pacjenta; - przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia zleconych przez lekarza; - rozpoznawania sytuacji pacjenta w zakresie potrzeb zapewniania dostępu do środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego; - prowadzenia dokumentacji medycznej związanej z wypisywaniem recept na produkty lecznicze i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
C3	C. KOMPETENCJE SPOŁECZNE. Kształtowanie postawy studenta do : - pogłębiania wiedzy z zakresu farmakologii, - przekonania o roli i znaczeniu farmakoterapii, - odpowiedzialności położnej w opiece nad podopiecznym leczonym farmakologicznie; - wystawienia recepty po uzyskaniu zlecenia lekarskiego zgodnie z zapisem w dokumentacji medycznej lekarza, przepisów dotyczących refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [†]
EK_01	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania oraz powodowane przez nie przemiany w ustroju zależne od wieku, a także ich działania uboczne;	A.W23.
EK_02	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postaci i drogi ich podawania;	A.W24.
EK_03	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	A.W25.

EK_04	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	A.W26.
EK_05	podstawowe zasady farmakoterapii;	A.W27.
EK_06	zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków;	A.W28.
EK_07	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	A.W29.
EK_08	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	A.W30.
EK_09	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią;	A.U8.
EK_10	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	A.U9.
EK_11	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	A.U10.
EK_12	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	A.U11.
EK_13	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	D.K7.
EK_14	świadomej odpowiedzialności za podejmowanie indywidualnych i zespołowych decyzji i działań świadczonych na rzecz pacjenta.	D.K8.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Elementy farmakologii ogólnej. Mechanizmy działania leków. Losy leków w organizmie, biotransformacja leków. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki leków. Postacie leków. Dawki, sposoby obliczania. Drogi podawania leków. Sposoby zapisywania leków na receptce.
Farmakologia obwodowego układu nerwowego, receptory oraz ich agoniści i antagoniści, farmakologiczne możliwości regulacji: leki współcześnie stosowane wpływające na receptory układu autonomicznego układu nerwowego.
Farmakologia ośrodkowego układu nerwowego, receptory OUN: ich agoniści i antagoniści oraz wskazania do ich stosowania wraz z ich działaniami niepożądanymi, w tym w położnictwie.
Farmakologia poszczególnych układów : leki stosowane w chorobach sercowo-naczyniowego, leki moczopędne, farmakoterapia chorób układu oddechowego, leki stosowane w wybranych chorobach układu pokarmowego.

Farmakoterapia układu wewnątrzwydzielniczego. Kortykoterapia.
Farmakologiczne leczenie cukrzycy, z uwzględnieniem ciąży.
Hormony gonadotropowe i płciowe. Zasady leczenia preparatami hormonalnymi: HTZ, antykoncepcja hormonalna, farmakoterapia niepłodności.
Leki miejscowo znieczulające. Leki stosowane w anestezjologii. Leki przeciwbólowe narkotyczne i nienarkotyczne – mechanizmy ich działania, wskazania i przeciwwskazania, leki uzależniające.
Leki wpływające na funkcje płytek krwi – mechanizmy ich działania zasady leczenia przeciwplatekowego, leki przeciwzakrzepowe, fibrynolityczne.
Krew i środki krwiozastępcze. Leki stosowane w chorobach krwi i zaburzeniach układu krzepnięcia (skazy krwotoczne, DIC). Szczepionki i surowice.
Środki dezynfekcyjne. Antybiotyki, podział, mechanizm działania. Zasady antybiotykoterapii w ciąży i przy karmieniu piersią.
Leki stosowane w położnictwie i ginekologii. Leki oksytocyczne i tokolityki. Leki a karmienie piersią – zasady bezpiecznej farmakoterapii.
Witaminy i mikroelementy. Preparaty wielowitaminowe. Leczenie niedokrwistości. Podstawy immunofarmakologii. Chemioterapia i radioterapia.
Podstawy prawne refundacji produktów leczniczych i środków spożywczych (finansowanie produktów leczniczych w PL. Zasady prawidłowego wystawiania recept i zleceń przez położne. Zasady zawierania umów z NFZ.
Zasady i tryb wystawiania recept. Akty prawne i odpowiedzialność zawodowa położnej (Uprawnienia w zakresie kontynuacji zlecenia leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i odpowiedzialność zawodowa. Odpowiedzialność cywilna. Reklama produktów leczniczych

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Postacie leków. Zasady dawkowania, sposoby obliczania dawek. Losy leków w organizmie. Drogi podawania leków. Sposoby zapisywania leków na receptie.
Teratogenne i embriotoksyczne działania leków. Przenikanie leków przez barierę łożyskową – zasady, znaczenie dla bezpieczeństwa farmakoterapii w ciąży.
Leki znieczulające miejscowo. Rodzaje leków stosowanych do znieczuleń - prowadzenie porodu w znieczuleniu zewnątrzoponowym.
Zasady bezpiecznej farmakoterapii przy karmieniu piersią.
Hormony – działanie, wskazania i przeciwwskazania, zasady bezpiecznego ich stosowania. Zasady współczesnej hormonoterapii: antykoncepcja hormonalna, Hormonalna terapia zastępcza, farmakoterapia niepłodności.
Niedokrwistość w okresie ciąży – farmakologia krwi.

Zasady leczenia krwią i preparatami krwiozastępczymi.
Leki stosowane w ciąży i w porodzie fizjologicznym. Niedokrwistość w okresie ciąży – farmakologia krwi. Leki oksytotyczne i tokolityki – wskazania i przeciwwskazania.
Zasady prawidłowego wystawiania recept i zleceń przez położne. Zasady zawierania umów z NFZ. Podstawy prawne refundacji produktów leczniczych i środków spożywczych.
Wystawianie recept w zakresie kontynuacji zlecenia leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna. z wykorzystaniem platformy Office 365 w trybie synchronicznej interakcji, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), oprogramowanie Office 365, platforma Teams

Samokształcenie: nauka i analiza danego materiału z podanych źródeł i przygotowanie się do wykładów i ćwiczeń obejmujących ten zakres, także do dyskusji dotyczącej omawianego zakresu zagadnień.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

SYMBOL EFEKTU	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
A.W23.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W24.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W25.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W26.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W27.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W28.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W29.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.W30.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.U8.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.U9.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.U10.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
A.U11.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
D.K7.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia
D.K8.	Odpowiedź ustna/kolokwium pisemne	Wykład, ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

WYKŁAD – ZALICZENIE:

1. POZYTYWNA OCENA Z KOLOKWIIUM USTNEGO : PYTANIA OTWARTE - T.J. UZYSKANIE CO NAJMNIEJ 60% PUNKTÓW Z ODPOWIEDZI USTNEJ

WYKŁAD – EGZAMIN KOŃCOWY:

1. POZYTYWNA OCENA Z EGZAMINU KOŃCOWEGO - TEST SPRAWDZAJĄCY WIEDZĘ LUB PYTANIA OTWARTE - TJ. UZYSKANIE CO NAJMNIEJ 60% PUNKTÓW Z TESTU PISEMNEGO/ ODPOWIEDZI USTNEJ
2. EGZAMIN TEORETYCZNY PISEMNY SKŁADAJĄCY SIĘ Z PYTAŃ TESTOWYCH OBEJMUJĄCYCH CAŁOŚĆ MATERIAŁU (TEMATYKA WYKŁADÓW I ĆWICZEŃ)
3. CZAS TRWANIA EGZAMINU: 2 GODZ.
4. ZA ODPOWIEDŹ PRAWIDŁOWĄ STUDENT OTRZYMUJE 1 PUNKT, ZA BŁĘDNĄ 0 PUNKTÓW
5. ZAKRES OCEN: 2,0 – 5,0

OCENA WIEDZY:

5,0 - WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 91- 100%

4,5 - WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 81-90%

4,0 - WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 71-80%

3,5 - WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 61-70%

3,0 - WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 60%

ĆWICZENIA:

WARUNKI ZALICZENIA ĆWICZEŃ:

1. PEŁNE UCZESTNICTWO I AKTYWNOŚĆ STUDENTA NA ĆWICZENIACH
2. OBSERWACJA PRACY STUDENTA , W TYM „PRÓBA PRACY”
3. BIEŻĄCA INFORMACJA ZWROTNA
4. OBSERWACJA PRACY STUDENTA NA ĆWICZENIACH , W TYM „PRÓBA PRACY”
5. OCENA PRZYGOTOWANIA STUDENTA DO ZAJĘĆ
6. DYSKUSJA W CZASIE ĆWICZEŃ
7. SPRAWDZANIE WIEDZY STUDENTA W TRAKCIE ĆWICZEŃ, W TYM „PRÓBA PRACY”
8. ZALICZENIA USTNE CZĄSTKOWE (ZALICZENIA Z OCENĄ - OCENA ŚREDNIA WAŻONA OCEN CZĄSTKOWYCH ZA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ZAJĘĆ ĆWICZENIOWYCH - ODBYWA SIĘ PO ZAKOŃCZENIU DANEGO DZIAŁU TEMATYCZNEGO); Z „PRÓBY PRACY” SAMODZIELNIE WYKONANIE ZLECONEGO ZADANIA
9. ZAKRES OCEN: 2,0 – 5,0

OCENA UMIEJĘTNOŚCI:

5,0 – STUDENT AKTYWNIIE UCZESTNICZY W ZAJĘCIACH, JEST DOBRZE PRZYGOTOWANY, POTRAFI UMIEJĘTNIE WYKORZYSTAĆ WIEDZĘ Z ZAKRESU FARMAKOLOGII I UMIE OCENIĆ SZKODLIWOŚĆ METOD LECZENIA ORAZ UCZESTNICZY W PLANOWANIU POSTĘPOWANIA. DIAGNOSTYCZNEGO I TERAPEUTYCZNEGO W RÓŻNYCH STANACH CHOROBYCH

4,5 - STUDENT AKTYWNIIE UCZESTNICZY W ZAJĘCIACH, Z NIEWIELKĄ POMOCĄ PROWADZĄCEGO, W DOBRYM STOPNIU POTRAFI OPEROWAĆ WIEDZĄ Z ZAKRESU FARMAKOLOGII I UMIE OCENIĆ SZKODLIWOŚĆ METOD LECZENIA ORAZ UCZESTNICZY W PLANOWANIU POSTĘPOWANIA DIAGNOSTYCZNEGO I TERAPEUTYCZNEGO W RÓŻNYCH STANACH CHOROBYCH.

4,0 - STUDENT AKTYWNIIE UCZESTNICZY W ZAJĘCIACH, Z WIĘKSZĄ POMOCĄ PROWADZĄCEGO, JEST POPRAWIANY, W DOBRYM STOPNIU POTRAFI OPEROWAĆ WIEDZĘ Z ZAKRESU FARMAKOLOGII I UMIE OCENIĆ SZKODLIWOŚĆ METOD LECZENIA ORAZ UCZESTNICZY W PLANOWANIU POSTĘPOWANIA DIAGNOSTYCZNEGO I TERAPEUTYCZNEGO W RÓŻNYCH STANACH CHOROBYCH.

3,5 – STUDENT UCZESTNICZY W ZAJĘCIACH, JEGO ZAKRES PRZYGOTOWANIA NIE POZWALA NA PRZEPROWADZENIE ROZMOWY Z PROWADZĄCYM W STOPNIU DOBRYM Z ZAKRESU FARMAKOLOGII, JAK RÓWNIEŻ NIE POZWALA POPRAWNIE OCENIAĆ SZKODLIWOŚĆ METOD LECZENIA ORAZ PLANOWAĆ POSTĘPOWANIE DIAGNOSTYCZNE I TERAPEUTYCZNE W RÓŻNYCH STANACH CHOROBYCH.

3,0 – STUDENT UCZESTNICZY W ZAJĘCIACH, NA POZIOMIE DOSTATECZNYM WYKSZTAŁCIŁ UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU FARMAKOLOGII, POTRAFI OCENIĆ SZKODLIWOŚCI METOD LECZENIA ORAZ UCZESTNICZY W PLANOWANIU POSTĘPOWANIA DIAGNOSTYCZNEGO I TERAPEUTYCZNEGO W RÓŻNYCH STANACH CHOROBYCH W STOPNIU DOSTATECZNYM.

2,0 – STUDENT BIERNIE UCZESTNICZY W ZAJĘCIACH, WYPOWIEDZI SĄ NIEPOPRAWNE MERYTORYCZNIE, NIE POTRAFI WYKORZYSTAĆ WIEDZY Z ZAKRESU FARMAKOLOGII ORAZ OCENIĆ SZKODLIWOŚĆ METOD LECZENIA ORAZ UCZESTNICZYĆ W PLANOWANIU POSTĘPOWANIA DIAGNOSTYCZNEGO I TERAPEUTYCZNEGO W RÓŻNYCH STANACH CHOROBYCH.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20
SUMA GODZIN	85
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3 ECTS

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Rajtar-Cynke G.(red.): Farmakologia – podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziałów Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2013. /dostęp poprzez ibuk/
2. Obuchowicz E. Farmakologia dla studentów i absolwentów kierunków medycznych. Katowice : "Śląsk" Wydawnictwo Naukowe, 2011.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 października 2015 r w sprawie recept wystawianych przez pielęgniarki i położne - online
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2015 r w sprawie substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wykazu wyrobów medycznych i wykazu badań diagnostycznych (Dz.U. z 2015r. poz. 1739). - online

Literatura uzupełniająca:

1. Schmid B., Strub P., Studer A.: (red. wyd. I pol. Prandota J.): Farmakologia dla zawodów pielęgniarzkich. MedPharm 2013.
2. Farmakologia kliniczna: znaczenie w praktyce medycznej / pod red. Krystyny Orzechowskiej-Juzwenko ; [aut.: Marek Bolanowski et al.]. - Wrocław : Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2012.
3. Wielosz M.: Receptura. Wydawnictwo Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Lublin 2000.

4. Danysz A.(red.): Kompendium farmakologii i farmakoterapii dla lekarzy, farmaceutów i studentów. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2002.
5. Kostowski W.(red.): Farmakologia. Podstawy farmakoterapii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2001. /dostęp poprzez ibuk/
6. Gibiński Maciej, Ciemierz Renata. Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarstwa i położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016. - /dostęp poprzez ibuk/
7. Aktualnie obowiązujący załącznik do obwieszczenia Ministra Zdrowia obejmujący wykaz refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wydanego na podstawie art. 37 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 345). - online
8. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2014r., poz. 1435, z późn.zm.) - online
9. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, późn. zm.) - online
10. Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 345) - online
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) - online
12. Ustawa z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2014r., poz. 1435, z późn. zm.) - online
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2014 r. poz. 177). - online
14. Zarządzenie nr 45/2009/DSOZ Prezesa NFZ z w sprawie korzystania z Portalu Narodowego Funduszu Zdrowia. - online

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej